

De spuit gaat eruit

Gemeente Haaren werkt samen met de clubs aan chemievrij veldonderhoud

Verzelfstandiging én een schoner milieu zijn de toverwoorden in de gemeente Haaren. Aan sportveldbeheerder Ad van de Ven de taak om de sportverenigingen te begeleiden in het eigen veldonderhoud 'groene stijl'.

Auteur: Santi Raats

Ad van de Ven is er beretrots op: zijn wethouder Eric van den Dungen wil niet alleen zijn twaalf sportvelden chemievrij -met het oog op schoon oppervlaktewater- onderhouden, hij wil dit ook vooral samen met de verenigingen doen. Net zoals een aantal omringende gemeenten (waaronder Schijndel en Bladel), de provincie, de waterschappen, en ZLTO heeft Haaren zich gecommitteerd aan de doelstelling van het project Schoon Water. Het project geldt voor elf grondwaterbeschermingsgebieden in Brabant. De deelnemende partijen beheren groen en verharding nu op een duurzame manier. Zij willen met deze beheerstap ook vooruit lopen op het chemieverbod in openbare ruimten dat het kabinet met ingang van 2018 laat ingaan.

Op 28 mei was Haaren gastheer van de bijeenkomst Schoon Water bij v.v. Helvoirt, waarbij andere gemeenten kennis kwamen uitwisselen over de verschillende onkruidbestrijdingstechnieken in de openbare ruimte. Van de Ven legde daar, samen met sportwethouder Eric van den Dungen, uit hoe Haaren naast onkruidbeheer op verharding nu ook vol inzet op duurzaam sportveldbeheer.

Wethouder geloof in eigen verantwoordelijkheid Kan de politiek de vermindering van milieubelasting – naast de verantwoordelijkheid voor het onderhoud- wel zomaar in de schoot van de clubs leggen? Wethouder Eric den Dungen vindt van wel, hij gelooft in de zelfredzaamheid van sportverenigingen. 'Zij krijgen op deze manier de kans om onderhoud in eigen hand te hebben en zijn niet meer afhankelijk van de tijd en beschikbaarheid van de gemeente. De gemeente faciliteert en maakt goed onderhoud door de vrijwilligers mogelijk.'

Nieuwe taakverdeling

Beide verschillende veranderingen hebben de velden geen windeieren gelegd: ze liggen er beter bij dan ooit tevoren. 'Toen wij als gemeente het beheer uitvoerden kipten de velden met een slechte bedekkingsgraad, verdichting, hoge onkruiddruk, een slechte opname van meststoffen, overbelasting van de velden en er was een verschil in onderhoudsvisie tussen de gemeente en de clubs,' aldus Van de Ven. 'We hebben vervolgens een werkgroep opgericht met daarin zowel gemeentemensen als verenigingsmensen. We hebben in 2010 opnieuw de taken verdeeld

en in samenspraak met de clubs en aannemer nieuwe onderhoudsbestekken gemaakt. Zo zijn de clubs, op eigen aanvraag, zelfstandig geworden op het gebied van dagelijks onderhoud.' Het beheer bracht Haaren onder in het onderhoudsbestek. Het groot onderhoud bleef bij de aannemer en het omliggend groen wordt onderhouden door de sociale werkvoorzieningschap. Daarnaast schakelde Haaren de bedrijven Van Iersel Compost en Soiltech in om met de veldspuit compostthee met micro-organismen en organische meststoffen aan de velden toe te dienen. Van de Ven legt over deze keuze uit: 'Veel van onze velden waren heel arm aangelegd en hadden meer bodemleven nodig. We besparen nu op het beluchten, er is minder speelschade omdat de grasmat sterker geworteld is, de waterafvoer is verbeterd en we hoeven minder renovaties uit te voeren. Normaal gesproken renoveerden wij een veld eenmaal in de vijftien jaar. Elk jaar was er wel een veld aan de beurt. Maar door de betere toplagen hebben we de afgelopen vier jaar hebben we nog geen enkel veld in de reconstructie gehad.'

Machineaanschaf voor de clubs

Vanaf 2010 maaien de clubs hun eigen velden. Zij hebben allemaal hun eigen Ferris-cirkelmaaier gekregen, met hefinrichting, zodat de vrijwilligers de maaier buiten het maaien als trekkend voertuig kunnen gebruiken. Ook hebben zij een weedeg en een sleep gekregen. De gemeente Haaren organiseert instructiemiddagen waarop leveranciers, instructeurs en adviseurs onderhoudsuitleg geven aan de vrijwilligers. Financieel worden de clubs niet rijk van het rooien van hun eigen akker. De drie sportparken in het beheer van de gemeente –een vierde park is in particulier beheer– krijgen jaarlijks een kleine vergoeding en betalen evenveel huur als voorheen.

Onderhoud wanneer het uit komt

Waarom zijn clubs dan toch akkoord gegaan met de nieuwe plannen? 'Zij waren voorheen ontevreden over het onderhoud,' zegt Van de Ven. 'Nu zij dit zelf doen, horen we geen klachten. Het resultaat is de vrucht van hun eigen werk. Zij herstellen op maandag zelf hun speelschade, maaien, verticuteren, weedeggen zelf en beregenen zelf sinds kort. Ze kunnen maaien wanneer de weersomstandigheden het beste zijn en op tijden die hun uitkomen, zoals snel nog even op vrijdagmiddag. Of vlak voor de wedstrijd. Die flexibiliteit had ons gemeenteteam natuurlijk niet. 'Onderhoud op maat' is vaak synoniem aan

'onderhoud buiten reguliere werktijden'. Om zelfredzaamheid te faciliteren hebben we nieuwe machines en een ondergrondse beregeningsinstallatie aangeschaft.

Minder discussies

Omdat de verenigingen nu door zelfwerkzaamheid beseffen wat goed is voor de voetbalvelden, lassen zij eerder wedstrijden af. Voorheen was er soms discussie over afgelastingen van wedstrijden.' De gemeente onderhoudt nauw contact met de verenigingen. 'Ik heb wekelijks overleg met ze,' aldus Van den Ven. 'Periodiek maak ik met de contactpersoon van de club 's avonds een ronde over de velden. Als het gaat over het groot onderhoud, dan loopt de aannemer ook mee.'

Schijndelse methode tegen onkruid

Ook maait, beter gezegd verticuteert de gemeente de velden een aantal keren per jaar ultrakort. Daarvoor gebruiken zij de verticuteermachine Amazone 180 van de gemeente. 'Dit is de Schijndelse methode: zo kort mogelijk maaien om onkruid tegen te gaan', legt Van de Ven uit.

Vrijwilligers hebben affiniteit met machines

Een veelgehoord argument is dat onderhoudstaken zoals maaien beter niet bij vrijwilligers gelegd kan worden. Bij hen zou professionaliteit ontbreken, wat de kwaliteit van de velden niet

ten goede komt. Van de Ven is het hier niet mee eens. 'Het maaien gaat goed hier. De vrijwilligers die op de maaier zitten, komen veelal uit de dorpen en hebben affiniteit met machinaal werk en onderhoud van sportvelden. De vutters vinden onderhoud ook een leuke bezigheid; er zijn soms meer vrijwilligers dan dat er werk is.'

Clubs helpen elkaar

De clubs delen hun kennis. 'Niet alle clubs wisten direct het afgesproken onderhoudsregime in praktijk te brengen. Andere clubs adviseerden hen. Ook helpen clubs elkaar met het repareren of afstellen van machines. Elke club heeft technische mensen in zijn gelederen, of mensen die verstand hebben van een gezonde bodem. Er is veel kennis binnen de clubs en het is aan ons om de juiste mensen in het proces te betrekken. Maar tijdens reguliere overleggen schuiven clubs hun beste mensen naar voren. Dat gaat vaak vanzelf.'

Burgerparticipatie wordt politiek alom uitgedragen. In Haaren is het de spil geworden waar het sportbeheer om draait. Van de Ven: 'De burger moet aangeven wat hij nodig heeft in de dingen die hij moet doen. De gemeente faciliteert. Het argument 'de gemeente staat te ver van ons vandaan' en 'ons lot interesseert ze niks', geldt niet meer.'

Uitdaging voor de oude garde

Volgens Van de Ven passen deze veranderingen in de huidige burgerparticipatiemaatschappij, ondanks de grote verandering voor zijn functie. Waar de sportveldbeheerder pur sang genoot van het beheer van de sportvelden, inclusief het machinepark, is hij nu regievoerder en faciliteert het onderhoud alleen nog maar. 'Een algemenere afdeling zal voortaan beslissen over de machines. Ik doe de renovaties nog zelf, maar ik moet intern overleggen over wanneer ik de machines inzet bijvoorbeeld. Het nieuwe beleid is een hele uitdaging voor de 'ouderwetse' sportveldbeheerder.'

Wethouder Eric van den Dungen

Ad van de Ven

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4638